

цьому такий досвід може бути використаний на території України з урахуванням сучасної архітектури органів державної влади, де вже започатковано делегування тих чи інших функцій з надання електронних публічних послуг окремим державним підприємствам та сервісом, як-от “Дія”. Також важливим є зазначення необхідності подальшого розвитку інтерактивних сервісів надання державних послуг за дворівневою системою, де першим рівнем є єдиний державний сервіс поліваріативного надання електронних публічних послуг, а другим є більш вузькоспеціалізований підхід, за якого таку електронну публічну послугу надаватиме конкретний орган державної влади, що відповідальний за зберігання тієї чи іншої чутливої інформації, або надання відповідної публічної послуги у специфічному форматі.

1. Клімушин П. С. Особливості впровадження світового досвіду електронного врядування із застосуванням портальних технологій. *Державне будівництво*. 2010. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_1_43.
2. Лунін Д. С., Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення електронного урядування та його впровадження в Україні. *Юридична наука* № 1(103)/2020. URL : DOI: 10.32844/2222-5374-2020-103-1.22.
3. Реформа розвитку електронних послуг 2019. Кабінет Міністрів України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/rozvitok-elektronnih-poslug>.
4. М. Сливка, А. Гінда Правове регулювання надання електронних адміністративних послуг. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : Юридичні науки. 2021. Т. 8, № 3. С. 195-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2021_8_3_28.
5. Матвійчук Р. М., Кандзюба С. П. Електронні послуги. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. 245 с.
6. Смазна Т. М. (2020) Мобільні ресурси адміністративних послуг в Україні. *Наше право*. № 3. С. 61–64 URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/355159957.pdf>.

Марина ВОЙТЮК

аспірант кафедри теорії та історії
держави та права, конституційного
права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

**ЕКОНОМІЧНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ ЗМІСТ
ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНІХ ФУНКЦІЙ***

Економічна функція є базисом сучасного державотворення, оскільки саме вона наповнює змістом діяльність держави із забезпечення національної безпеки та стабільності. Для України це питання є стратегічним: реалізація цієї функції вимагає не просто підтримки ринку, а повної трансформації системи державного управління відповідно до сучасних викликів.

Під час підготовки тез мали мету з’ясувати зміст економічної функції держави та довести, що вона є не просто механізмом нагляду за ринком, а динамічною діяльністю із забезпечення стабільності, яка виступає необхідним фундаментом для реалізації прав громадян.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність використання такого теоретичного інструментарію:

- 1) системний методологічний підхід, який дозволив розглянути економічну функцію як єдиний механізм, де всі напрями (від податків до безпеки) взаємопов’язані;
- 2) порівняльно-правовий метод, що допоміг зіставити підходи різних вчених (О. М. Правдивця, Ю. А. Ведернікова та інших) до розуміння ролі держави;

* Це дослідження було підтримано Міністерством освіти і науки України в рамках Програми двостороннього співробітництва між Литвою та Україною в галузі досліджень і технологій. Дослідження було проведено в рамках проєкту «Моделювання дій поліцейських для підвищення рівня безпеки в громаді в кризових ситуаціях», що реалізується Дніпровським державним університетом внутрішніх справ (Україна) у співпраці з Університетом Миколаса Ромеріса (Литва). Цей проєкт отримав фінансування від Міністерства освіти і науки України, угода № М/80-2026 від 27.02.2026.

3) діалектичний методологічний підхід дозволив проаналізувати економічну функцію держави у її постійному розвитку, виявити суперечності між внутрішніми та зовнішніми векторами державної діяльності.

Практична реалізація досліджуваної функції здійснюється через низку стратегічних напрямів, що формують основу національної економіки. Традиційно серед них виділяють:

- державне регулювання ринкових процесів та встановлення правових «правил гри»;

- бюджетно-податкову та монетарну політику;
- підтримку добросовісної конкуренції та обмеження монополізму;
- стимулювання інвестиційної та інноваційної активності;
- управління об'єктами державної власності та забезпечення економічної безпеки.

Особливе місце в цій структурі посідає забезпечення економічної безпеки. Зокрема, ґрунтовним є підхід О. М. Правдивця, який пропонує розглядати економічну безпеку як вищу функцію держави – динамічний процес та сукупність дій, спрямованих на стійкість національного господарства [2, с. 41-42].

Саме цей багатогранний зміст зумовлює складність теоретичного осмислення даної функції. Зокрема, з позиції Ю. А. Ведернікова, вона розглядається як комплексний напрям діяльності державних органів, спрямований на розвиток виробничих сил і відносин на засадах ринку [4, с. 62]. Це дозволяє виокремити її за критерієм об'єкта впливу: якщо загальна мета держави полягає у забезпеченні стабільності, то економічна функція має специфічну спрямованість на врегулювання фінансово-економічного середовища.

Перехідний характер економічних процесів зумовлює об'єктивну орієнтацію цієї державної діяльності. Зокрема, за переконанням Т. В. Романової та С. В. Романова, економічна функція держави відрізняється від інших передусім своєю орієнтацією на регулювання фінансово-економічного середовища [3, с. 41].

Поділ державної діяльності на внутрішній та зовнішній вектори знаходить своє логічне продовження та поглиблення у працях А.А. Гриценка. Якщо Т. В. Романова та С. В. Романов визначають загальну спрямованість функцій, то А. А. Гриценко акцентує на тому, що в сучасних умовах саме глобалізація докорінно змінює характер цієї спрямованості. Автор обґрунтовує, що розрізнення внутрішніх і зовнішніх економічних функцій є не просто формальним, а змістовним: у внутрішній сфері держава діє як представник інтересів суспільства щодо власних громадян, тоді як її зовнішня діяльність є похідною від національних інтересів. За переконанням Т. В. Романової та С. В. Романова, важливою рисою цієї системи є її адаптивність: пріоритетність функцій визначається автоматично, залежно від потреб середовища [3, с. 41]. Ця думка поглиблюється у працях А. А. Гриценка, який акцентує, що під впливом глобалізації межі між внутрішніми та зовнішніми економічними функціями розмиваються, а зовнішні відносини інтегруються у внутрішню сферу [1, с. 8].

Отже, економічна функція – це не декларативний набір норм, а реальний механізм державного впливу, покликаний убезпечити національні інтереси від внутрішніх та зовнішніх загроз. Вона виступає надійним фундаментом, що створює ресурси для країни. Проте сильна економіка не є кінцевою метою держави, а лише засобом для досягнення головного результату – гідного рівня життя людей. Саме стабільність економічної системи та наповнення бюджету створюють належне матеріальне підґрунтя, що дозволяє державі повноцінно реалізувати свій стратегічний пріоритет – соціальну функцію.

1. Гриценко А. А. Методологія дослідження трансформації економічних функцій держави в умовах глобалізації. *Економіка України*, 2021, 7: 5-13.

2. Правдивець, О. М. Економічна безпека, як найвища функція держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2022, 2 (66): 40-43.

3. Романова Т. В., Романов, С. В. Економічна функція держави в умовах глобалізації світових інтеграційних процесів. *Економіка та держава*, 2012, 6: 40-41.

4. Теорія держави і права : підручник / кол. авт.; кер. авт. кол авт. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. Київ : Ун-т сучасних знань; Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, Ліра ЛТД, 2014. 468 с.